

مقدمه

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ. الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ، رَبِّ مُحَمَّدٍ
الْمُصْطَفٰی سَیِّدِ الْمُرْسَلِیْنَ وَ خَاتَمِ النَّبِیِّیْنَ، صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَیْهِ وَعَلٰی آلِهِ
الطَّاهِرِیْنَ، وَ اَصْحَابِهِ الْمُنْتَجِبِیْنَ، مِنْ الْاَنْصَارِ وَ الْمُهَاجِرِیْنَ، وَالَّذِیْنَ
اتَّبَعُوْهُمْ بِاِحْسَانٍ مِنَ التَّابِعِیْنَ، وَ اتَّبَاعِ التَّابِعِیْنَ، اِلٰی یَوْمِ یَقُوْمُ النَّاسُ لِرَبِّ
الْعَالَمِیْنَ.

تفسیر و سیره، سیره و تفسیر، دو همزاد دیرینه و دیرپای و همپای یکدیگرند
که انتظار می‌رفت از همان اوان آغاز رسالت پیامبر اکرم و نزول و بیان و تبیین
تدریجی قرآن کریم، در کنار یکدیگر شکوفا و پویا شوند، و گام به گام، در هر فراز
و نشیب تاریخ اسلام، مسلمانان را به سوی علوم و معارف قرآن حکیم رهنمون
گردند و راهنما باشند. اما، بسی سوگمندانه چنین رخداد پربرکت و میمنت‌آوری روی
نداد. هریک از سویی راه‌گرفتند، و البته در راهی که پیش‌گرفتند، بسیار پرشتاب

و حتی افتخارآمیز و غرورانگیز، پیش رفتند. هنوز از نقطهٔ عزیمت که همان اوان تدوین علوم اسلامی بود، چندان دور نشده بودند که قدم به قدم، بیش از پیش، از یکدیگر فاصله گرفتند، چنان که بعدها، هرگاه نیز که دیداری کوتاه برایشان دست داد، یکدیگر را باز نشناختند، و بار دیگر، هریک جداگانه و از یکدیگر بیگانه، دنبالهٔ کار خویش گرفتند، و البته باز هم، بیش از پیش، پیش رفتند، و مانند گذشته، غرور انگیزتند و افتخار آفریدند.

مطالعات قرآنی در سیرهٔ نبوی را ضرورت و اهمیت همین بس که چه بسا بتواند و باید که دیدارهای پربار و کارساز سیره و تفسیر و تفسیر و سیره را پس از تأخیری بس زیانبار، بالغ بر یک هزار و چهارصد سال آزرگار، کارسازی کند. سیره و تفسیر بارها و بارها، باید به قهقرا بازگردند، و مصاحبه‌ها و مصاحبت‌هایی را که در طول سالیان و در اطراف و اکناف جهان، سیرهٔ نبوی با تفسیر قرآن، می‌بایست داشته باشند، و غالباً نداشتند، یا اگر داشتند، مسلمانان دیدار آنان را باز نشناختند، یا اصلاً از آن خبر نیافتند، از این همه فاصله و مسافت دور، بازسازی و صحنه‌پردازی کنند؛ بدان امید که برای سده‌های هنوز فرانسیده و مسلمانان هنوز به دنیا نیامده، هر چند اندکی، از آن همه خسارت غیر قابل جبران کاسته شود.

این نوشتار، و به تعبیر دقیق‌تر درس‌گفتار، هیچ داعیه و ادعایی، در حوزهٔ تفسیرشناسی یا در حوزهٔ سیره‌شناسی ندارد؛ در عین حال، می‌تواند برای علاقه‌مندان به دانش و پژوهش و فرزندان اهل علم و تحقیق، رهاوردی بس سودمند باشد، و پدیدآورندگان امید آن دارند که دانش پژوهان، با کاوش‌ها و کوشش‌هایی که خود خواهند کرد، بتوانند، از لابه‌لای همین اوراق، به مبانی و اصول و قواعد

سیره‌نگاری در پرتو مطالعات قرآنی دست‌یابند، یا مطالعات قرآنی را به‌گونه‌ای هدفمند و روش‌مند، به محیط پربرکت و حرکت‌آفرین سیره‌پژوهی و سیره‌شناسی بکشانند، و با آغاز از همین نمونه‌های کارگاهی کوچک آهنگ کارهای بزرگ کنند، و به دستاوردهای سترگ نائل آیند.

کتاب حاضر، گزارشی پالایش شده و ویرایش شده از ده کارگاه آموزشی - پژوهشی چهارساعته (جمعاً ۴۰ ساعت) تحقیق موضوعی سیره نبوی در قرآن کریم است که در طول مدت یک سال در سالن اجتماعات واحد خواهران دارالقرآن بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شهرستان کرج برگزار گردید؛ پس از سه سال با عنوان درآمدی بر مطالعات قرآنی در سیره نبوی با شمارگان یکهزار نسخه راهی عالم مطبوعات شد. و اینک با گذشت پنج سال دیگر به لطف خدا، با تجدیدنظر سرتاسری در معرض مطالعه و ملاحظه و نقد و بررسی عزیزان اهل قرآن قرار می‌گیرد.

پدیدآورندگان این اثر از همه سروران و گرامیان و استادان و صاحب‌نظران به‌نام قرآن عظیم و پیامبر اعظم خواستارند که هیچ‌گونه اصلاح و تصحیح و ارشاد و پیشنهاد را ناگفته و ناپیش‌نهاده وانگذارند. ربّنا علیک توکلنا و الیک انبنا و الیک المصیر. ربّنا لا تجعلنا فتنةً للذین کفروا و اغفرلنا ربّنا انک انت العلیم الحکیم.

عید قربان ۱۴۴۱ = مردادماه ۱۳۹۸ - مؤلفان

lessanima@gmail.com

hossey114m@gmail.com